

دانشگاه صنعتی شاهرود

معاونت پژوهش و فناوری

عنوان سند: شیوهنامه تاسیس و فعالیت واحدهای پژوهشی دانشگاه صنعتی شاهرود
شماره سند: ۴۸۲۱۱۴ اتوماسیون اداری
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۱-۰۱-۱۵

تاریخ	حوزه اقدام کننده	اقدامات
۱۴۰۰-۱۲-۰۸	شورای دانشگاه - جلسه ۱۳	تصویب نهایی
۱۴۰۰-۱۱-۲۴	شورای تخصصی پژوهشی و فناوری جلسه ۳۵۶	تایید و تصویب اولیه
۱۴۰۰-۱۱-۱۵	مدیریت امور پژوهشی دانشگاه	تهیه کننده

مقدمه

این شیوه‌نامه پیرو ابلاغ آیین نامه نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه ها (مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره آ-۳۱۰۳ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳) تدوین شده است. این شیوه‌نامه با هدف توسعه واحدهای پژوهشی تقاضامحور برای انجام تحقیقات راهبردی در کشور و بکارگیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانشگاهیان در طرحهای پژوهشی و فناوریانه ماموریت‌گرا و کاربردی و ایجاد انگیزه و کمک به توان اجرایی اعضای هیات علمی دانشگاه در ارتقای کیفیت فعالیت های پژوهشی و فناوری تهیه شده است.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱: گروه پژوهشی: کوچکترین واحد پژوهشی است که در زمینه تخصصی معین و مشخص ایجاد می شود.
- ۱-۲: پژوهشکده: دارای حداقل دو گروه پژوهشی مرتبط با ماموریت پژوهشکده است.
- ۱-۳: شورای پژوهشکده مهم‌ترین رکن تصمیم‌گیری در پژوهشکده است که دارای حداقل ۵ عضو شامل رییس پژوهشکده، مدیران گروه ها و افراد متخصص در زمینه فعالیت‌های پژوهشکده می باشد.

ماده ۲: اهداف ایجاد واحدهای پژوهشی

- ۱-۲: هدایت فعالیتهای پژوهشی به سمت اولویت های پژوهشی و فناوری کشور
- ۲-۲: ایجاد زمینه پژوهش های کلان و میان رشته ای
- ۳-۲: ارتقای کیفیت و هم افزایی فعالیت های پژوهشی و فناوری برای تحقق اهداف برنامه های راهبردی مصوب
- ۴-۲: استفاده بهینه از نیروی انسانی متخصص برای تشکیل گروه های پژوهشی کارآمد
- ۵-۲: بسترسازی مناسب برای هدایت پژوهش ها در راستای ایجاد فناوری به منظور پاسخگویی به نیازهای جامعه و کاربردی شدن دستاوردهای پژوهشی
- ۶-۲: تنوع بخشی به منابع مالی دانشگاه با اولویت کسب ثروت از فعالیتهای پژوهشی و فناوری
- ۷-۲: ایجاد هم افزایی به منظور انجام پژوهش های بنیادین و ایجاد دانش در یک یا چند حوزه

ماده ۳: تاسیس واحدهای پژوهشی

۱-۳: الزامات و شرایط صدور مجوز گروه پژوهشی

- ۱-۳-۱: ارائه برنامه پژوهشی به دانشکده (های) مربوطه در یک زمینه تخصصی مبنی بر ضرورت تاسیس واحد پژوهشی تقاضا محور
- ۱-۳-۲: داشتن امکانات لازم (فضای فیزیکی و تجهیزات تحقیقاتی) در زمینه مورد تقاضا
- ۱-۳-۳: معرفی حداقل ۵ نفر پژوهشگر (حداقل ۳ نفر هیات علمی تمام وقت دانشگاه صنعتی شاهرود) برای هر گروه تبصره ۱: مجموعه افراد متقاضی تاسیس گروه پژوهشی باید دارای دو طرح پژوهشی پایان‌یافته برون دانشگاهی یا یک طرح پژوهشی ملی در حوزه فعالیت پژوهشی گروه باشد.

۳-۲: مراحل اجرایی صدور مجوز گروه پژوهشی

- ۳-۲-۱: ارائه تقاضای تأسیس به شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده (ها) ذی ربط
- ۳-۲-۲: بررسی و تایید احراز شرایط مندرج در بند ۳-۱ توسط کمیته ارزیابی
- ۳-۲-۳: طرح در شورای پژوهشی دانشگاه
- ۳-۲-۴: طرح در شورای دانشگاه پس از تصویب شورای پژوهشی دانشگاه

تبصره ۲: گروه پژوهشی به مدت ۲ سال مجوز فعالیت کسب می نماید. تمدید مجوز گروه پژوهشی منوط به کسب امتیازات لازم در ارزیابی‌های سالانه و موافقت شورای پژوهشکده می‌باشد.

۳-۳: الزامات و شرایط صدور مجوز پژوهشکده

- ۳-۳-۱: ارایه برنامه جامع پژوهشی مبتنی بر اسناد بالادستی و نیازهای ملی و منطقه ای و آینده گرانه
- ۳-۳-۲: ارایه زمینه و حوزه فعالیتی خاص و معین همراه با دلیل و توجیه کافی (علمی، فنی و اقتصادی) متناسب با سیاست‌ها و برنامه های وزارت عتف و اولویتهای پژوهشی و فناوری ملی و منطقه‌ای.
- ۳-۳-۳: داشتن حداقل گروه های پژوهشی مورد نیاز برای فعالیت پژوهشکده در یک حوزه علمی متمرکز.
- ۳-۳-۴: داشتن برنامه اجرایی دقیق برای جذب نیروی انسانی، امکانات مالی، کالبدی و تجهیزاتی و فناوری لازم.

۳-۴: کمیته ارزیابی گروه‌های پژوهشی / پژوهشکده ها

- ۳-۴-۱: اعضای کمیته به شرح زیر می باشند.
 - الف: معاون پژوهش و فناوری دانشگاه
 - ب: معاون اداری و مالی دانشگاه
 - ج: مدیر امور پژوهشی دانشگاه
 - د: مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه
 - ه: روسای پژوهشکده‌ها
- و: دو داور متخصص داخلی یا خارجی در زمینه‌های مربوطه به تشخیص حوزه پژوهش

- ۳-۴-۲: کمیته مسئولیت بررسی، ارزیابی فعالیتهای واحدهای پژوهشی را برعهده دارد. همچنین تعلیق و انحلال فعالیت واحدهای پژوهشی ناکارآمد از وظایف کمیته می‌باشد.
- ۳-۴-۳: ارزیابی سالیانه گروه‌ها بر اساس معیارهای مندرج در فرم ۱ (پیوست) انجام خواهد پذیرفت.

۳-۵: مراحل اجرایی صدور مجوز پژوهشکده

- ۳-۵-۱: ارائه تقاضای تأسیس پژوهشکده از طرف مدیران گروه‌های پژوهشی مرتبط به معاونت پژوهشی دانشگاه
- ۳-۵-۲: بررسی و تایید احراز شرایط مندرج در بند ۳-۳ توسط کمیته ارزیابی
- ۳-۵-۳: طرح و تصویب اولیه در شورای پژوهشی دانشگاه
- ۳-۵-۴: طرح و تصویب نهایی در شورای دانشگاه

تبصره ۳: مجوز فعالیت پژوهشکده به مدت ۴ سال بوده و تمدید آن وابسته به کسب امتیازات لازم در ارزیابی‌های سالانه توسط کمیته ارزیابی و تایید هیات رئیسه است.

ماده ۴: نحوه فعالیت واحدهای پژوهشی

۴-۱: **تشکیل شورای پژوهشکده:** شورای پژوهشکده پس از اخذ مجوز تاسیس آن واحد، باید تشکیل گردد. اعضای شورا شامل مدیران گروه‌های پژوهشی و همچنین حداکثر ۲ نفر متخصص که توسط ریاست پژوهشکده پیشنهاد و احکام مربوطه پس از تایید توسط رئیس دانشگاه صادر می‌گردد.

۴-۱-۱: **وظایف شورای پژوهشکده:** وظایف شورای پژوهشکده به شرح زیر است:

- بررسی و تصویب برنامه های راهبردی پژوهشکده
- سیاستگذاری و اهتمام در جهت جذب اعتبارات پژوهش و فناوری برون دانشگاهی
- شناسایی مسائل، اولویت ها و تصویب محورهای پژوهشی
- ایجاد انسجام در توان تخصصی (علمی/ پژوهشی) دانشگاه در موضوع های مرتبط
- تنظیم و تدوین آئین نامه ها، شیوه نامه ها و دستورالعمل های پژوهشکده
- تهیه و تنظیم برنامه و بودجه سالانه پژوهشکده در صورت داشتن تراز مالی مثبت
- حمایت از اعضای هیات علمی فعال در پژوهشکده جهت مشارکت در اجرای طرح های پژوهشی و فناوری
- تلاش برای هم افزایی در استفاده از امکانات و تجهیزات مرتبط در دانشگاه و توجه به استقلال گروه های پژوهشی

تبصره ۴: شورای پژوهشکده مسئولیت نظارت بر فعالیت گروه‌های پژوهشی را دارا است.

تبصره ۵: بررسی و تصویب درخواست های مربوط به برگزاری همایش، سمینار، کارگاه یا دوره های آموزشی/ پژوهشی در پژوهشکده باید به تصویب شورای پژوهشکده برسد.

۴-۲: نحوه انتخاب مدیر گروه پژوهشی: مدیر گروه پژوهشی به پیشنهاد اعضای گروه از بین اعضای گروه انتخاب و پس از تایید رئیس پژوهشکده؛ برای صدور حکم توسط رییس دانشگاه به مدت دو سال معرفی می‌شود.

تبصره ۶: با توجه به تقاضامحور بودن پژوهشکده‌ها، حق مدیریت رئیس پژوهشکده و مدیران گروه‌های پژوهشی از محل درآمدهای پژوهشکده پرداخت خواهد شد.

۴-۳: عقد کلیه قراردادهای برون دانشگاهی از طریق معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه صورت می‌گیرد. قراردادهای برون دانشگاهی متعلق به پژوهشکده، به قراردادهایی گفته شود که پس از تایید در شورای پژوهشکده از طریق امضا قرارداد فی مابین کارفرما و دانشگاه با نمایندگی معاونت پژوهش و فناوری منعقد می‌شود. این قراردادها مطابق با شیوه نامه طرح‌های برون دانشگاهی منعقد می‌شود.

۴-۴: مراحل و روند تصویب، اجرا و اختتام طرح‌های برون‌دانشگاهی در پژوهشکده مطابق با روند اجرای طرح‌های برون‌دانشگاهی و براساس شیوه نامه مربوطه و توسط مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت دانشگاه انجام می‌شود. شورای پژوهشی پژوهشکده مرجع تایید پژوهشی بودن و تایید اختتام طرح می‌باشد.

۴-۵: هزینه کرد از منابع درآمد پژوهشکده در حوزه اختیارات رئیس پژوهشکده و تایید معاونت پژوهشی دانشگاه است. عملکرد مالی پژوهشکده بنا به درخواست شورای پژوهشی دانشگاه توسط رئیس پژوهشکده گزارش می‌شود.

ماده ۵: حمایت‌های دانشگاه

برای ایجاد انگیزه همکاری با واحدهای پژوهشی، دانشگاه بر اساس قوانین و مقررات خود حمایت‌های زیر را از پژوهشکده به عمل می‌آورد:

۱-۵: حمایت مالی دانشگاه از گروه‌های پژوهشی تازه تاسیس به میزان پیش بینی شده در بودجه سالیانه از درآمد اختصاصی

۲-۵: دانشگاه امکان استفاده از امکانات سخت افزاری، نرم افزاری و آزمایشگاهی دانشگاه را برای پژوهشکده فراهم ساخته و علاوه بر آن فضایی را برای تجهیز آزمایشگاههای تخصصی پژوهشکده تامین می‌نماید.

۳-۵: در صورتی که طرح برون دانشگاهی توسط پژوهشکده از سازمان‌ها و نهادهای برون دانشگاهی به دانشگاه ارایه شود و منجر به عقد قرارداد با یک عضو هیات علمی شود، بالاسری دریافت شده مطابق آیین‌نامه طرح‌های برون دانشگاهی به عنوان درآمد پژوهشکده (پس از اختتام طرح و تسویه کامل طرح توسط کارفرما) در نظر گرفته می‌شود.

۴-۵: امکان استفاده از گزنت تجمیعی جهت تجهیز گروه‌های پژوهشی

۵-۵: امکان استفاده از نیروی امریه در انجام طرح‌های پژوهشی از محل طرح‌ها

ماده ۶: ارزیابی واحد پژوهشی

۱-۶: مراحل اجرا

ارزیابی واحدهای پژوهشی به صورت سالانه و بر اساس عملکرد آنها در یک دوره یک ساله برای هر واحد صورت می‌گیرد. لازم است فرم ارزیابی واحد پژوهشی (فرم شماره ۱ پیوست) در بازه یک ماه قبل تا یک ماه بعد از زمان ارزیابی سالانه برای معاونت پژوهشی ارسال گردد. در صورت تایید توسط کمیته ارزیابی و تایید هیات رئیسه دانشگاه، واحد پژوهشی مجاز به ادامه فعالیت خواهد بود.

تبصره ۷: تاریخ تاسیس واحد پژوهشی مبنای تعیین دوره سالانه ارزیابی آن می‌باشد.

۲-۶: ارزیابی پژوهشکده

ارزیابی پژوهشکده به وسیله کمیته ارزیابی و براساس عملکرد کلی گروه‌های پژوهشی زیر مجموعه آن انجام می‌گیرد. چنانچه برای دو سال متوالی پژوهشکده مجوز فعالیت حداقل تعداد گروه‌های لازم را اخذ ننماید، فعالیت آن به حالت تعلیق درآمده و ادامه فعالیت آن منوط به تایید کمیته ارزیابی و تایید هیات رئیسه دانشگاه خواهد بود.

۳-۶: ارزیابی گروه پژوهشی

مدیر گروه پژوهشی باید تا حداکثر تا یک ماه بعد از سررسید تاریخ دوره سالانه گروه فرم شماره ۱ پیوست را برای ارزیابی عملکرد گروه تحت نظارت خود تهیه و جهت طرح در شورای پژوهشکده به رئیس پژوهشکده تحویل نماید. حداقل امتیاز سالانه برای تایید مجوز فعالیت گروه پژوهشی ۲۰ امتیاز است.

تبصره ۸: چنانچه یک گروه پژوهشی نتواند برای دو سال متوالی حداقل امتیاز لازم را کسب نماید فعالیت آن گروه متوقف خواهد شد. لازم به ذکر است برای گروه‌های تازه تاسیس عملکرد در یک دوره ۴ ساله بررسی می‌گردد.

ماده ۷: انحلال

واحدهای پژوهشی در صورت عملکرد ضعیف و عدم نیاز به تداوم فعالیت‌های آن با تصویب شورای پژوهشی دانشگاه و تشخیص و تصویب هیات رئیسه دانشگاه منحل می‌گردند.

ماده ۸: تصویب

این آیین‌نامه در ۷ ماده و ۸ تبصره تنظیم و پس از تایید در شورای پژوهشی دانشگاه، در سیزدهمین جلسه‌ی شورای دانشگاه مورخ ۱۴۰۰-۱۲-۰۸ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب به مدت دو سال اجرایی است.